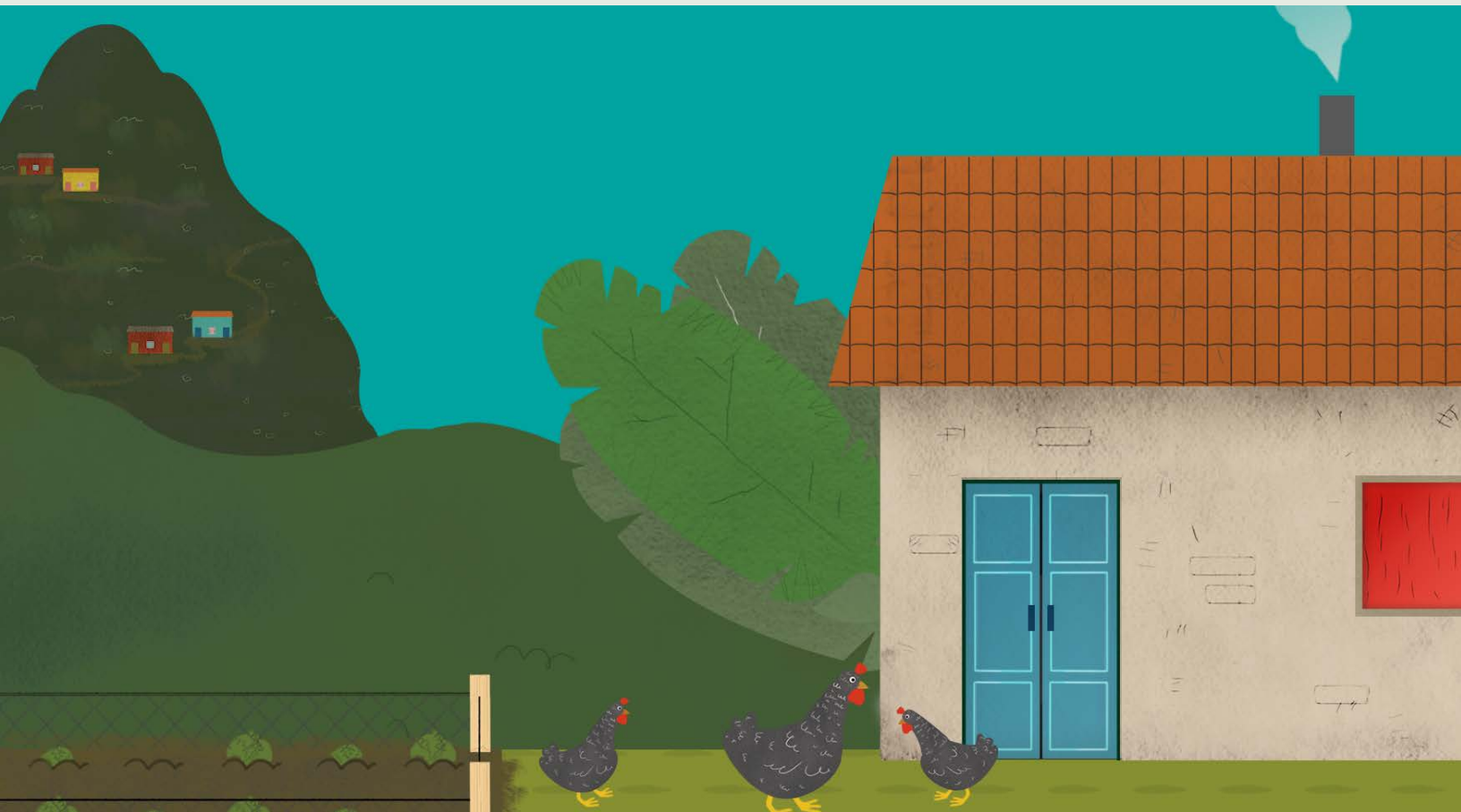

EVLER

EL KITABI

Dünyada yedi milyar insan var ve bunun kadar da bir konutu bir ev yapma yolu var.

'Evler', dünya genelindeki nadir hane halklarının bir örneğini keşfedin. Bu rehber, sen ya da çocuğun aşağıdakileri ziyaret ederse, etkileşim ipuçları, gerçekler ve iletiler sunmaktadır:

YURT (GER)

Moğolistan'a seyahat et, Mavi Göklerin Ülkesi, ve bir yurttaki hayatı deneyimle.

KERPIÇ BİR EV

Guatemala'nın dağlık bölgelerini ziyaret et ve bir kerpiç evi araştır.

BİR ŞEHİR EVİ

Kuzey Amerika'nın şehirleri bir şehir evi ziyaret etmek için dünya turu.

BİR KULE EV

Yemen'in çöl şehirlerine yolculuk yap ve bir kule evde aşağı yukarı dolaş.

'Explorer'ın Kitaplığındaki' tüm uygulamalar gibi, Evler'de de kural ya da seviye yoktur. Sadece kendini evinde hisset!

HER EVDE DÜŞÜNÜLMESİ GEREKEN ŞEYLER

Evler bize uyumamız, oynamamız, sosyalleşmemiz, yemek pişirmemiz, yememiz ve gevşememiz için rahatlık ve sığınacak bir yer sunan özel alanlardır. Evler'deki her konu-
tu dolaşırken, manzaranın ve çevrenin, mimarının, malzemelerin ve boşluk bölümleri-
nin her meskeni nasıl şekillendirdiğini gör. İçeride, elektrik ve tesisatı, yemek pişirmeyi,
tuvalet kullanmayı, dekore etmeyi ya da oyun oynamayı araştır.

Her ziyarette, düşün:

Benim evim bu evlere nasıl benziyor ya da farklı?

Bu evler birbirinden nasıl farklı? Ortak yönleri neler?

*Bu evlerdeki insanlar nasıl oynuyor, rahatlıyor, sosyalleşiyor, dekorasyon yapıyor, pişiri-
yor, temizlik yapıyor, uyuyor ve ısınıyor ya da serinliyor olabilir?*

Her evin dışında yapılacak gözlemler

MANZARA VE ÇEVRE

Her evin içine adım atmadan önce, konumuna ve çevreleyen manzaraya bakarak
öğrenecek çok şey vardır:

Ev kırsal ya da şehir içi bir alanda mı?

Yapılaşma için çok fazla mı yoksa az mı alan var?

Bu yer nasıl bir iklime sahip olabilir?

Ne tür kaynaklar zaten mevcuttur?

Hayvanları ya da arabaları gözler misin? Bahçeleri ya da kaldırımları?

Hangi sesleri duyuyorsun?

MIMARI

Evden eve dolaştıkça, her birinin nasıl inşa edildiğini düşün:

Yapı ne şekilde ve ne kadar yüksek ya da geniş?

Pencereler ne kadar büyük ya da küçük?

Duvarlar ne kadar kalın ya da ince?

Dış kısımda herhangi bir dekorasyon var mı?

Örneğin, daha az insanın olduğu kırsal bölgeler daha alçak ve geniş evlere izin verir.
Daha yoğun nüfusun olduğu şehirlerdeki evler, daha küçük alanlardan en iyi şekilde
yararlanmak için yükseğe uzanır.

Konum ve malzemelerin bolluğu ya da elde etme kolaylığı genelde bir evin hangi mal-
zemededen yapıldığını belirler. Malzemelerin hava koşullarına verdikleri cevaplar nerede
ve neden kullanılacaklarını belirler. Manzara ve çevre hakkında gözlemlediklerini şun-
lar hakkında düşünmek için uygula:

Yakınlarda hangi kaynaklar mevcut?

Hava, iklim, ya da kültür, mimari tarzını nasıl etkileyebilir?

Örneğin, güneşli iklimlerde yaşayan hane halkları dışarıda çalışma ve oynamanın
avantajına sahiptir. Ger'de ya da kerpiç evde, temizleme ve yıkama için olan alanlar
güneş altındadır.

Her evi gözetlemek için kızaqları kaydır

ALANIN MIMARI VE ORGANİZASYON YAPISI

İçeriye baktığınızda, her evdeki odaların (ya da odanın) şekline ve büyüklüğüne ve nasıl düzenlendiklerine dikkat edin. Farklılıklara ve benzerliklere bakın. Örneğin, kule evde ve şehir evinde, evler birbirinin üzerine kümelenir. Tersî şekilde, gerin zemin üzerinde geniş bir odası vardır.

TESİSAT

Her evin içindeki ve dışındaki, kıvılcım ve tellere, borulara ve duvarlar arasındaki priz sarmallarına dikkat et.

Her ev nasıl aydınlanıyor? Doğal gaz, elektrik, biyokütle (yakacak odun ve hayvan gübresi), ve yenilenebilir (güneş ve rüzgar) enerjisi dünya genelindeki evlerde çalışıyor. Bu kaynaklar ailelerin ısınmasını ve serinlemesini sağlıyor, karanlıkta ışık sağlıyor, ve yemek pişirmede yardım ediyor.

Su nereden geliyor ve gidiyor? Su taban suyu kuyularından, belediye borularından, tanklardan ve lavabolardan gelip gidiyor.

Atıklar nereye gidiyor? Hangi evin sifonlu tuvaleti, manuel sifonlu tuvaleti, evdışı tuvaleti, ve kompost tuvaleti olduğuna bak. Çöp kutularını ve geri dönüşüm kutularını gözlemeye çalış.

Yakından bak: dokun interaktif nesnelere keşfetmek için

İŞLEVSEL NESNELER VE DEKORASYONLAR

Her ev yemek pişirme, çalışma ve oynama için kullanılan araç, alet ve oyuncaklarla doludur. Her evdeki nesnelere ne için olduklarını öğrenmek için nesnelere dokun ya da sürükleyin.

Kitaplara dikkatlice bak. Bir müzikal enstrüman seç. Oyunlar oyna ve çizimler yap. Fırına git ve yenecek ne var bak. Hamur işi hazırla ya da tortillaları havaya fırlat.

İşin bittikten sonra temizle. Elde ya da makinada, dışarıda ya da içeride, bulaşıkları ve çamaşırları yıka. Dünyanın her tarafından çeşitli kumaş, mobilya, duvara asılacak eşya ve sanat eserleriyle dekore et. Bir resim çek ve portreni duvara ekle.

HAYVANLAR

Her evin etrafında dolaşan hayvanlar göreceksin. Neyin peşindeler bak! Moğolistan'daki koyunu kırmak için ya da Yemen'deki keçiyi beslemek için dokun. Guatemala'daki bulaşıkları yıka ve bırak tavukları artıkları yesin. Amerika'da kediler ve köpekler mekanın sahibi olduklarına seni ikna edebilirler.

GER

MOĞOLİSTAN

MİMARİİ

Gerler Moğolistan göçebelerinin geleneksel konutlarıdır. Moğolca'da, ger, ev anlamına gelir. Yurt olarak da bilinen gerler, taşınabilir, dairesel, katlanabilir tahta çerçeveden tek odalı, branda ile kaplı, ve hava koşullarına dayanıklı hissettiren yün ile yalıtılmış yapılarıdır.

Taç, kafes duvarıyla birleşen çatı direklerini destekler. Gerdirme ipi duvarın yayılmasını engeller.

Modern gerler Orta Asya boyunca, İç Moğolistan, Sibiryaya, Afganistan, Pakistan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan ve Tacikistan'da bulunur. Ayrıca Kuzey Amerika ve Avrupa'da da ortaya çıkıyorlar.

TESİSAT

Bu ev bereketli güneşi (Moğolistan'da 280 gün güneşlidir) solar panellerde elektrik üretmek için yakalar. Bazı evlerin rüzgar enerjisini yakalamak için rüzgar türbini de olabilir (Moğol stepleri kuru, düz ve rüzgarlıdır). Bu enerji ışıklara ve televizyona güç verir. Televizyon izlemek için, aileler radyo dalgalarını bir uydu anteniyle yakalayabilirler. (dışarıya bak)

Su yer kuyularından pompalanır (pompayı çalışırken görmek için tutamaçına dokun ya da kaydır). Banyo, evin geri kalanından ayrı, bir deliğin tepesine yapılmış basit bir tahta yapıdır.

Hayvanlar da bazı kaynaklar sağlayabilirler. Koyun yünü duvarlarda yalıtım olarak kullanılabilir. Kurutulmuş at gübresi ocaklarda yemek pişirme, ısınma ve ışık için yakıt olarak yakılabilir.

MOĞOLİSTAN

BAŞKENT

Ulan Batur

PARA BİRİMİ

Togrog

NÜFUS

2,796,000

ÇOCUKLAR

(0-14 yaş arası)

27.3%

DİLLER

Halha Moğolcası
(resmi dil)

Türki diller

Rusça

DIŐARIDAN İÇERİYİ KEŐFET

Gözlemle: bu evi taşınabilir yapan nedir?

İç yapıları onları sağlam yaparken, gerler hafif ve kolayca parçalara ayrılabilir. Bir araçla ya da at sırtında taşınabilir ve yeni yerlerde tekrar inşa edilebilir – 30 dakika kadar kısa bir sürede! Bu, otlayan hayvanlarla hareket etmen gerektiğinde ya da sık manzara değişikliklerinden hoşlanıyorsan faydalıdır.

Yurtun içindeki nesnelere de parçalar halinde taşınabilir, çünkü en az seviyede tutulurlar. Evdeki her nesne birçok amaca hizmet eder. Örneğin, geniş bir konserve kase, yemeği hazırlamada, bulaşık yıkamada ve banyoda kullanılabilir. Gerin kenarındaki ipler de dış brandayı bir arada tutarak ve dahili bir çamaşır ipi olacak şekilde çok fonksiyonludur.

Gözlemle: bu ev uzun kışların olduğu rüzgarlı, güneşli bir iklime nasıl uygun?

Gerler, Moğolistan iklimi için çok uygundur. Daha soğuk mevsimlerde, yuvarlak kısımlar büyük rüzgarlara dayanır. Sekiz kata kadar yün yalıtılmış hissettirir ve tek oda iyi ısınır. Su geçirmez branda sızıntıyı önler. Ve halılar, duvar kaplamaları ve katmanlı battaniyeler insanların içeriye sıcak tutmasını sağlar.

Dışarı sıcak olduğunda, kapı ve açık tavan deliği taze havanın içeri girmesine imkan verir ve yalıtımın fazladan katmanları kaldırılabilir.

YAKINLAŐ

Makasları koyuna doğru sürükleyin. Yünleri ne için kullanılıyor?

Koyun yünü gerlerin sıcak hissettirmesi için kullanılır.

Yurtta yaşayan bir aile, hayvanlarının otlamasına izin vermek için sıkça yer değiştirebilir. Karşılığında, koyun yününün sıcaklık için kullanılması gibi, hayvanlar yaşamak için gerekli kaynakları sunarlar.

Bir aileyi besleyecek yiyecek ve içecekler genellikle çiftlik hayvanlarından gelir. At gübresi ocak yakıtı olarak kullanılabilir. Atlar ayrıca ulaşım için de kullanılır. Ve kılları geri güvence altına alacak ipe dokunabilir.

Fırına odunu sürükle ve bir ateş yak. Fırının rolü nedir?

Odun yakan fırın gerin tam merkezine oturur. Bir kez yakıldığında odayı eşit şekilde ısıtır ve akşamları ışık sağlar. Ayrıca, tüm pişirme işinin yapıldığı yerdir.

Ocağın yakıtı odun ve at gübresidir. Isındıkça, duman bacada yükselir ve açık taçtan (çatının merkezi) dışarı çıkar. Tahta, kamış, ya da kumaştan desenlerde yapılan taç nesillerdir kullanılır ve kuşaktan kuşağa devredilir.

Hamur işlerini doldurmak ve katlamak için dokun. Onları fırında pişir. Başka hangi yiyecekler bulabilirsin?

Çiftlik hayvanlarının eti kış boyunca yenebilecek ve dayanan et kurutması şeklinde kurutulur (çatıya bak!). Kurutulmuş et güveç, hamur işleri, ve diğer yemekler için taban oluşturur.

Hayvanlardan elde edilen süt, peynir ve Moğol süt çayı (suutei tsai), tuzlu bir içecek, dahil olmak üzere çeşitli içeceklerin yapımında kullanılır.

BİR KERPIÇ EV

GUATEMALA

MİMARİ

Toprak tuğla ya da çamur tuğla olarak da bilinen, kerpiç, toprak, su ve çubuk, kamış ve bazen, hayvan gübresi gibi, diğer organik malzemelerden yapılan doğal bir inşaat malzemesidir. Karışım tahtadan kalıplara dökülür ve (dört haftaya kadar) güneşte kurutulur. Kerpiç yapımı, bilgi ve sabır ister çünkü çatlamayan tuğlalar için, ince kum, kum, ve kilin tam doğru oranda karıştırılmasına ihtiyaç vardır. Kamış ya da hayvan gübresi daha güçlü ve düzenli tuğlalar için bağlayıcı olarak etki edebilir.

Yeraltı taşı temeller toprak tuğlaları destekler, genelde tuğlaları nemden korumak için zemin seviyesinin üstündedir. Seramik ocaklarında yapılmış kil karolarından yapılan sarkan çatılar da kerpiç evleri yağmurdan korur.

Kerpiç düşük maliyetli, zaten mevcut olan, en eski ve en yaygın inşaat malzemelerinden biridir. Dünyanın her tarafında bulunur: Batı Asya, Kuzey Afrika, Batı Afrika, Güney Amerika, Kuzey Amerika'nın Güneybatısı, İspanya, Doğu Avrupa, ve Doğu İngiltere.

TESİSAT

Işıklar, dikiş makinaları, ve cep telefonları ulusal güç şebekesi – ve arka planda görebileceğin cep telefonu kuleleri sayesinde bu evde hayata uyarı verir.

Burada çalışan birkaç başka sistem daha var. Mutfaklarda, ocaklar yemek pişirmek için odun ve bazı çeşitler de propan yakar. Temizlik için, belediyenin boru hatları dışarıdaki çok amaçlı lavaboya su getirir. Yıkamak için, bazı evler sifonlu tuvaletlere ve su püskürten duşlara sahipken, bazıları yıkamak için kovalara ve kompost tuvaletlere sahiptir. Bir kompost tuvaletin iki bölümü vardır, idrarı toplayıp buharlaşmasına imkan veren bir kısım ve dışkıyı yakalayıp talaş veya odun külüyle karıştırıp gübre yapan kısım.

GUATEMALA

BAŞKENT

Guatemala Şehri

PARA BİRİMİ

Quetzal

NÜFUS

15,083,000

ÇOCUKLAR

(0-14 yaş arası)

40.4%

DİLLER

İspanyolca (resmi dil)

Kızılderili dilleri

DIŐARIDAN İÇERİYİ KEŐFET

Evi boyamak için fırçayı sürükle

Kerpiç bakıma ihtiyaç duyar. Koruyucu harç tabakaları, kireç sıva ve boya uzun ömürlü bir kerpiç ev için gereklidir. Aksi takdirde, güneş tarafından kurutulan tuğlalar, hava durumu ve nem deęiŐtikçe doğal olarak kötüleŐecek.

Gözlemle: kerpiç evleri nasıl rahat tutar?

Kerpiç tuğlaların kalınlıkları dolayısıyla, yüksek bir termal kütlesi vardır: 40'tan 60 santimetreye kadar. Gün boyunca, evi serin tutacak şekilde, güneŐten ısıyı yakalayıp depolayabilirler. Akşamları, gün boyunca tuğlalar içinde toplanan ısı, evi sıcak tutacak şekilde yavaşça serbest kalır. Kerpiç doğal bir soğutucu ve ısıtıcıdır.

YAKINLAŐ

Tohumları ekmek için onları sürükle. Onları sulamak için sulama tenekesini sürükle. Yemek yapmak için ne bulabilirsin?

Bu evde, ekilen ve toplanan sebzeler direk olarak bahçeden mutfağa gider. Odun yakan ocakta tortilla yapmak için ayrıca masa (yer mısırından yapılan hamur) da karıŐtırabilirsin ve yemek yapımı için pirinçle fasülyeleri gaz ocağında kaynatabilirsin.

Ayaklıktaki pedallara dokun. KumaŐı dikiş makinasına sürükle. Ne yapabilirsin?

Dokumacılar battaniyeler, masa örtüleri, çantalar, yer minderleri, ayraçlar, yastık kılıfları, geleneksel kıyafetler (özellikle huipil, bir bayan bluzü), ve saç kurdeleleri (cintas).

Bugün Guatemala'daki bazı dokumacılar Maya soyundandır. Geometrik, hayvan, çiçek, çizgili, ya da bölgelere özel kuŐ desenleri ve renkleri yüzyıllar boyunca nesilden nesile aktarılmıŐtır.

Bu evdeki dokuma tezgahı ayakla çalıŐtırılan dikiş makinasıdır. Ayakla çalıŐtırılan dokuma tezgahları Mayalar'a İspanyol sömürgeciler tarafından 1500'lerin baŐında tanıtıldı. Diğer geleneksel doluma tezgahları ve metotları bugün hala kullanımdadır.

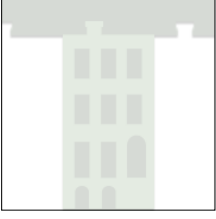
Çamaşırları ve bulaşıkları yıkamak için lavaboya sürükle.

BulaŐıklar ve çamaŐırlar lavaboda yıkanır, çok amaçlı bir küvet.

Gün içinde, mevcut olduğunda su lavabonun içinde toplanır – orta Amerika'nın kırsal kesiminin bazı yerlerinde, su sürekli çalıŐmaz. Su merkez havuzda temiz olarak saklanır.

Plastik kovalar (guacal) kullanım için temiz su çıkarmada kullanılır. Kıyafetler dahili çamaşır tahtalarının üzerinde yıkanır. Su küçük deliklerden avluya boşalabilir.

BİR ŞEHİR EVİ

AMERİKA BİRLEŐİK DEVLETLERİ

MİMARİ

Dünya genelinde nüfusun yoğun olduğu, kentsel alanlarda bulunan, Şehir evleri yüksek ve dardır. Tahtadan, tuğladan, ya da taçtan yapılabilirler. Kuzeydoğu ABD'de çoğu yakındaki maden ocaklarından çıkan kahverengi ya da pembe kumtaőtı (kahverengi kumtaőtı) ile kaplanmıőtır.

İç kısımda, paylaőtılan duvarlar ses ve yangın geçirmemesi için tuğladan yapılmıőtır. Odaların yüksek tavanları ve önden ve arkadan ışığı geçiren geniş pencereleri vardır.

Ön verandalar özel iç kısımları sokaklara bağlar. Daha sakin olması için sokaktan yüksekte olan – ilk seviyeye uzanan merdivenlerle birlikte – verandalar bir Şehir evinin en görünür kısımlarıdır. Çoğunlukla güvenlik için, bazen süs amaçlı ve güzel bir biçimde içten çit ile çevrilmiőtlerdir. Ayrıca komőtulara merhaba demek için ve yoldan geçenleri izlemek için bir tünek de olabilirler.

İlk olarak tekli aileler için yapılan Şehir evleri, artık çoklu aileler için de bölümlendirilebilir.

TESİSAT

Işıklar, elektronik, yıkayıcılar ve kurulayıcılar ulusal Őebekeden güç alır. Yeraltı belediye hatları her Şehir evine elektrik, gaz ve su götürür. Sayaçlar her ailenin enerji kullanımını ölçer ve Őirketler bu kullanımları ücretlendirir.

Su, bir yakıt yakıcının üstünde bulunan bir kazanda ısıtılır (bodrum katında bulunur). Bir sıcak su sistemi suyu pompalar ya da evin tamamına sıcaklık sağlamak için borulardan ve radyatörlerden akıtır.

Tuvaletlerin kendilerine ait üç boruları vardır: su besleme borusu, kanalizasyona bağlı bir atık hattı, ve kanalizasyon gazlarını evin dışına göndermek için bir havalandırma borusu. Fakat, dikkat! Yapraklarla, ölü hayvanlarla, ya da buz kutularıyla tıkanmıőt havalandırma delikleri tuvalet kasesinde kabarcıklara, yavaş drenaja, kanalizasyon gazlarının eve girmesine sebep olabilir.

AMERİKA BİRLEŐİK
DEVLETLERİ'NDE

BAŞKENT

Washington, D.C.

PARA BİRİMİ

Amerikan Doları

NÜFUS

317,505,000

ÇOCUKLAR

(0–14 yaş arası)

19.6%

DİLLER

İngilizce (resmi olmayan dil)

İspanyolca

Hint-Avrupa dilleri

Asya ve Pasifik ada dilleri

Diğer diller

DIŐARIDAN İÇERİYİ KEŐFET

Gözlemler: bu evin şekli nasıl? Neden?

Şehir evleri insanları toplayan, yaşama alanları yan yana ve biri diğerinin üstünde olan yüksek dikdörtgenlerdir.

Şehir evleri hızlı nüfus artışının olduğu zamanlarda büyük őehirlerde çoğalır çünkü hızlı ve verimli şekilde inşa edilebilir ve tek ya da çoklu ailelere görece olarak daha küçük bir alanda özel konutlar sağlar.

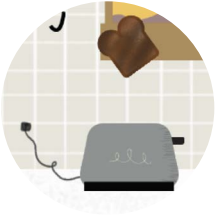
Şehir evleri Avrupa, Latin Amerika, Kuzey Amerika ve Okyanusya'nın kentsel alanlarında caddelerde sıralanır. ABD'de, şehir evleri Baltimore, Boston, Philadelphia, New Orleans, Chicago, San Francisco ve tabiki New York gibi eski őehirlerde en yaygın meskenlerdir.

Gözlemler: şehir evleri birbirinden farklı ya da benzer mi?

Bir şehir bloğundaki şehir evleri tipik olarak aynı tasarımda, aynı zamanda ve aynı mülkiyet hattı boyunca inşa edilir. Evler'deki klasik kahverengi taş tarzının iki panelli, kemerli kapıları, geniş bir verandası ve dökme demir parmaklık ve çitleri vardır. Bugün, kurallar ve yönetmelikler ailelerin tarihi şehir evlerinin dışında değişiklik yapmasına engel olabilir.

Ancak, aileler çiçek kutuları ve diğer kişisel dekorasyonları yerleőtirebilir. Burada, kaldırım boyunca tebeőirle çizim yapabilirsin.

YAKINLAŐ

Dokun ve yemek yapmak için cihazları çalıştır.

Mutfak, daha hızlı ve kolay, yemek ve temizlik yapmak için ev aletleriyle doludur. Bir ekmek kızartıcı, buzdolabı, kahve makinası ve bulaşık makinası bulacaksın. Faydalı olabilecek başka bir şey görüyor musun?

"Kahvaltı günün en önemli öğünüdür." deyimini ABD'de yaygın bir deyimdir. Aileler tamamı kahveyle servis edilen yumurta, jambon ya da sosis, kızarmış ekmek, ya da meyve piőirip yemek için mutfakta bir araya gelebilir. Yumurta bir düzine yolla hazırlanabilir: çok kaynamış, az kaynamış, baharatlı ve acılı, çırpılmış, cıvık piőmiş, fırınlanmış, kızartılmış, ya da bir omlet, frittata veya quiche yapılarak.

Temizlik yapmak için çamaşıır makinası, vakum ya da tüy fırçasına dokun ve sürükleyin.

Hahıların vakumlanması, bulaşık ve çamaşıırların yıkanması ve rafların tozunun alınması gerekir. Amerikan çocukları bazen bu işleri ev işi olarak ve bazen de para kazanmak için yapar. Çocuklara verilen ya da çocukların kazandıkları paraya harçlık denir.

Bir kez kazanıldığında, çocuklar paralarını kumbarada (sent bankası ya da para kutusu olarak da bilinir) saklar. Para kumbarasının tepesinden atılır. Parayı almak için genellikle tıklalı bir delik vardır, fakat bazı kumbaralar bunun yerine kırılabilir (kumbaraya bir çekiç ile dokun).

Oynamak için enstrüman, oyuncak ve pastel boyalara dokun.

Boş vakit etkinlikleri bir akıllı telefonda ya da kaydedicide müzik dinlemeyi içerebilir. Çocuklar ayrıca trompet, gitar, davul ya da tef gibi enstrümanlar da çalabilir. Çizim ve dekorasyon yapmak diğer popüler aktivitelerdir.

BİR KULE EV

YEMEN

MİMARİ

Uygun şekilde adlandırılmış, kule evleri uzun ve dardır, bazen sekiz ya da dokuz kat yüksekliğe çıkabilirler. Zanaatçı ustası tarafından yakınlardaki malzemelerden yapılan – temel için bazalt, yer zemini için yığılmış kireç taşı, güneşte kurutulmuş çamur tuğlalar, üst katlar için yükseldikçe inceliyor – kule evler dayanması için yapılır. Bazıları 800 yıldır ayakta.

Kule evler, ekin ekme için arazideki boşluğu en çok bırakacak ve aşağıdaki dar caddelere gölge sağlayacak şekilde sıkıca kümelenmiştir (tam yan yana iki devenin geçebileceği genişlikte tasarlanmıştır).

Bu evler çevrelerine harmanlanır. Vitray pencereler, paravanlar, metal kapılar, kireç taşı ve alçı kaplamalar gibi dekoratif detayları görmek için daha yakından bak.

TESİSAT

Bu kule evler belediye elektriğine ve su kaynaklarına bağlıdır – yoğun caddelerde dolanan güç hatlarına bak. Hizmet düzensiz olabildiğinden, evlerin tankları ve jeneratörleri vardır.

Kuru çöl ikliminde, şehrin su kaynakları bitebilir. Çatılara konan su tankları suyu toplar böylece şehrin suyu kesildiğinde evlerinki bitmez. Su, tanklardan mutfak ve banyolara ev boyunca akar. Bu evdeki iki tip tuvalet – biri mekanik sifonlu ve biri manuel sifonlu – zaman içinde nasıl modernize edilebileceğini gösterir.

YEMEN

BAŞKENT
San'a

PARA BİRİMİ
Yemen Riyali

NÜFUS
23,852,000

ÇOCUKLAR
(0-14 yaş arası)
40.2%

DİLLER
Arapça

DIŐARIDAN İÇERİYİ KEŐFET

Gözlemle: kule evlerin renk ve dokularını çevrelerine göre karşılaŐtır.

Yerel jeolojik yapıya göre kule evleri inşa ederken neyin kullanılacağına karar verilir. Sonuç olarak, malzemeler manzaraya harmanlanır. Kule evler taÇtan (bazalt ya da kireç taşı, rastgele ya da kesilmiş), çamur tuğlalardan, "zabur" ya da "midamark" olarak bilinen men-genelenmiş toprak, ateş tuğlası ve sıvadan yapılabilir.

Malzemeler ve yapı yerel iklime uyum sağlar. Kalın duvarlar (tabanda bir metreye kadar) destek sağlamaya ve kerpiç duvarların yaptığı şekilde sıcaklığı düzenlemeye yardım eder. Temeldeki kireç taşı tabakaları ve iç ve dıŐtaki kireç kaplamaları nemin sızmasını önler. Çatıdaki sıva, evi yağmurlu mevsimlerde korur.

Gözlemle: Her evdeki dekoratif öğeleri çalıŐın.

Kule evlerin sıvasında, kapılarında ve pencerelerinde gördüğünüz süslü dekorasyonlar ve desenlerden sorumlu artistik teknikler yüzyıllar boyunca geliştirilmiştir.

Sıva detayları – bazen karmaŐık kafes işi, mücevherat, kumaŐlar ya da hayvanlar ve doğanın diğer temsillerini betimleme – güzeldir ve suyun çamur tuğlaya zararını önlemek adına, fonksiyoneldir.

Geleneksel olarak, ahŐap kapılar içeriye geçmenin önemini anlatan yazılarla oyulmuŐtur. Ancak yakın zamanlarda, ayrıntılı bir şekilde desenlenmiş ve parlak şekilde boyanmış, daha fazla renk ve evin dışına halk beğenisi getiren metal kapılar onların yerini almaya baŐladı.

Çoklu pencere tarzları bir evi, yine güzellik ve fonksiyon getirecek şekilde süsleyebilir. Örneğin, geometrik ya da çiçek desenli vitray pencereler içeriye renkli desenler atarken gizlilik sağlar.

YAKINLAŐ

Gözlemle: odalar nasıl düzenlenmiş?

Zemin kat en az resmi olan odadır: tahıllar, kurutulmuş malzemeler, kömür, veya mümkün olursa bir keçi için bir depo. En üst kat en resmi ve süslü olandır: misafirleri eğlendirmek için. Ortadaki odalar yemek pişirme, yeme, uyuma ve rahatlama gibi aile aktiviteleri içindir.

Çatıda, ailenin günlük ev işleri yapılır: toz alma ve döŐemeleri temizleme, çamaşırları yıkama ve kurulumu ve bazen küçük bitki ve otlar yetiŐtirme.

Gizlilik kule evlere inşa edilmiştir, yoldan geçenlerden aileleri ayıran pencerelerden, çatı iskelesine kadar tüm yol yüksek duvarlarla çevrilmiştir. Merdiven boşlukları bile kapatılmıştır – yukarı çıkan veya inen kimse diğer boşlukları görmeyecek.

Mafraj'da, çay servis etmek için dokunun. Müzik çalmak için radyoya ya da kopuza dokunun.

Evdeki en üst oda, mafraj, misafirleri eğlendirmek için özel bir yerdir. Duvarlar geometrik çizimlerle ya da sıvaya oyulmuş şiirlerle dekore edilmiştir.

Aileler ve misafirleri yemeklerin, çayın, okumanın ve müzik dinlemenin ya da çalmanın, mafrajda tadını çıkarırlar. Qanbus (duvarda asılı bulabilirsiniz) Sanaa'nın ya da al-Ghina al-Sanani'nin Őarkısı olarak bilinen, sosyal olayları kutlamak için 14. yy'dan beri ilerletilen ve aktarılan geleneksel Őarkıları, çalarken kullanılan bir kopuzdur.

Gözlemle: insanlar nerede yemek yer ve uyur? Yastıklara dokun ve sürükle.

Bu hileli bir soru! Yemen kule evlerinde yaşama alanları esnekler. Aynı oda sosyalleşme, rahatlama, yemek yeme ve uyuma için kullanılabilir.

Bir oturağı yatağa çevirmek için yastıkları yeniden düzenleyebilirsin – dekor bu boşlukları bu kadar esnek yapan şeylerin bir parçasıdır. Odaların yer minderleri ya da duvar boyunca (farsh) alçak kanepeleri, sırtı desteklemek için sert yastıkları, kolçakları, sırt yastıklarının üstüne koymak için daha küçük yumuşak yastıkları ya da kollukları vardır.

Alt oturma odası aile üyeleri ve yakın arkadaşların sosyalleşmesi, TV izlemesi, okuması ya da bir yemeğin tadını çıkarması için gündelik bir yerdir. Gece, TV kaldırılıp alan uyumak için bir yere dönüştürülebilir.

Yetişkinlerin kendi odası olabilir ancak genellikle insanlar, tüm yastıkları bir yatak için kullanarak oturma odalarından birinde uyur. Uyuma ayarlamaları, insanlar kışın daha sıcak ya da yazın daha soğuk odalara taşındıklarında, mevsimsel olarak değişebilir.

Köri ve ekmek ve balık pişirmek için tandır yapmak için ocağa dokun.

Yemen'deki bir kule evi geleneksel bir tandır fırınına, bir modern gaz ya da elektrik fırınına ya da ikisine de sahip olabilir.

Bir tandır fırını balık, ekmek ve diğer yiyecekleri pişirmek için kullanılan kalın bir kil fırındır. Tabanı, kömürle doldurulur ve bir kibritle yakılır. Ekmek hamuru topları, ince ekmek disklerinin pişirildiği, fırının kenarına yapıştırılır.

Ocağın üst kısmında, saltah, biber, domates, sarımsak ve otlu bir et güveci, kaynar. Milli bir yemek olarak düşünülen, Saltah, genelde öğle yemeğinde servis edilir. Pirinç, patates, çırpılmış yumurta ve sebzeler yaygın ilavelerdir. Saltah, yemeği çıkarmak için bir alet olarak da kullanılan, Yemen düz ekmeği ile servis edilebilir. Yemekler, ortak tabaklardan yenilir.

İLAVE OKUMA (İNGİLİZCE)

Dünya genelinde başka evleri de keşfetmek ister misin? Buradan başla.

[*Families of the World, a video series*](#)

[*Material World: A Global Family Portrait, photos by Peter Menzel*](#)

[*Index of countries A to Z, by National Geographic*](#)

[*Daily life, photos by UNICEF*](#)